

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله لا يفرح عن علمه شئ في الارض ولا في السماء والصلوة
على سيدنا وبنينا محمد المصطفى وعلى الرواحن اجمعين محمد
وبعد معلوم اوله كمنه بر كيفيته عبار تند كه اني كورمك بر غيري
شيدك كور مسنه موقوف اوليه وضوءه ايكي قسمدر زير اكر لذاته
مضى اولان شيدك حاصل اولان شيدك حاصل اولور سه اكا صور
واكر لغيره مضى اولان شيدك حاصل اولور سه اكا صور ثاني تسميه
مثلا وقت صبح كاذبه كره بخارده ظاهر اولان صور وضوء اول تسميه
اول نور زير اشمد در و بو وقت روي زمينده عاليا اولان صور
صور ثاني تسميه اول نور زير اشمد در كلد بلكه صبا شمس ايله
مستضي اولان بخار مذكور دن منعك اول شمس زير اشباع بر كيفيه
واصل اولوب اذن منعك اول سه ومعك اولان شعاع دخي بر غيري
كيفيه واصل اول سه ايكي دفعه ده اولكندن ضعيف شعاع ظاهر اولور
وعلى هذا القياس كيفيتد كيفيه منعك اول راق مبدان بيد اولد
ضعيف اول راق معدوم اولوب ظلمت حادث اولور وظلمت بر شيدك
عدم استصاء شيدك عبار تند كه انك استصاءت شانك اوله
بر ظل صور ثاني قبيلتد در و شده و ضعفه قابلد و مقياس
اول شخصد عبار تند كه سطح افق اوزينه زوايي قائمه اوزره

منسوب

منسوب اوله سطح اوزينه استقامت اوزره منصوب اولان اعاج
كبي يا خود سطح افق اوزره قائم اولان سطح اوزينه قائم اولد
قائمان ميخ كبي پس اول افق اوزينه قائم و ثاني افق موازي اولور
وظل مقياسك اصلدك جيبوب مقياس اوزينه قائم اولد و غي
سطح ايله دائرة ارتفاعك سطح مابينده فصل مشترك زير اذنه
ارتفاع شمس مقياسه او غرابوب مقياس قائم اولد و غي سطح
قطع ايدر و مقياس قائم اولان سطح ايله مركز شمس حقا خطك
تقاطع ايند وكي نقطه بر طرف ظل تسميه اول نور زير في الحقيقه
مقياسك طرفك ظليدر و اس مقياس ايله طرف ظل مابينده واقع
اولان خطه قطر ظل تسميه اول نور امدى بر شخصك ارتفاعك و ظلك
و قطر ظلك بر منلت حاصل اولور كه ظل ايله مقياس مابينده اولان
زاويه قائمه در و هر قوس ارتفاع كه ظل ايك سبي ايله حاصل اولد كا
قوس ظل تسميه اول نور زير ارتفاع طقس اولد و غي صورته بر ارتفاعك
بر ظل وارد را كرمقياس افق موازي اولور سه ايك خط جيبا ارتفاعك
موازي اولور كا ظل اول تسميه اول نور زير وقت طلوع شمس در
حادث اولد با شمس و معكوس و منكوس دخي دير لر زير ابا شمس
اشاعي در و متنصب دخي دير لر زير مقياس شمس فار سونصب
اولند در و اگر مقياس سطح افق اوزينه منصوب اولور سه حادث
اولان خطي عام ارتفاعك جيبينه موازي و اكا ظل ثاني و ظل تسميه

اول نور

معرفت او فائده استعمال اولان بوظلدر و اعمال نجومیه استعمال اولان
 ظل اولدر و دخی معلوم اولد که مذکور اولان ایکی ظلک برینک بدایتی
 اخراک نهایتیدر و برینک نهایتی اخراک بدایتی در شمس افق او زوئله
 اولدقدما و لک بدایتی ناینسک نهایتیدر و هر نفع اولدقدما اول نفع اولد
 و نانی متناقض اولور و سمت رأس کلکده اولد نهایتی و ناینسک
 بدایتی اولور پس معلوم اولدیکه هر ارتفاع ظل اولی تمام ارتفاعک
 ظل ثانی سنه مساوی اولور من دور یعنی فرق بیش درجه ارتفاعک
 ظل اول و ظل ثانی برابراولور و اگر ظل خط مشرق و مغربه منطبق
 اولسد اول وقت اولان ارتفاع الارتفاع الذی سمت له اولور و اگر
 خط نصف النهار منطبق اولسد شمس دائرة نصف النهار اولور
 و دخی معلوم اولد که مقیاسی کونه اخراک الارتفاع اول نور ایسه ظل دخی
 اول جز الارتفاع اول نور لکن عادت بویله جاری اولدیکه ظل اولک
 مقیاسین بفصل الشمس جز اعتبار ایدوب ظلینیه ظل سببیه تسعیه
 ایندیلر و بعضی بر درجه اعتبار ایندیلر و ظل ناینسک مقیاسین
 کاهی اون ایکی قسم اعتبار ایدوب ظلنه ظل اصابع دیدیلر برابرا
 کسنه بر شینک مقدارین بلکه مراد اینسه اکثر یا قارین الارتفاع اولور
 قارین اون ایکی اصبع اعتبار اولور و کاهی بدی و کاهی الی حیث
 قسم اعتبار ایدوب ظلنه ظل اقدام دیر لر بر اقل شخصک
 فایده بدی یا الی حیث قدم اعتبار اولور و بر کسنه هر شینک ظل کندی

مثلثه

مثلثه اولد و غیر بلکه مراد اینسه اول کند و قامتی الارتفاع ایدوب
 بعده ایاهی الارتفاع اولد و دخی معلوم اولد که شمسک عاقبت ارتفاعی اگر
 معدل دن قطب ظاهر خیمه شدک اینه درجه شمسک میلی و عام
 عرض بلد مجموعی قدر اولور و اگر قطب خفی طرفنده ایسه تمام عرض بلدک
 میل موجودا و زوئله زیاده سه مقدار ی اولور پس بلاد شمالیه
 اطول ظل اولد رأس الجدی در زوئله بونک ارتفاعی اقصر ارتفاعک
 پس ظلی اطول ظل اولور و اقصر ظل اولد رأس السطاول در زوئله
 بونک ارتفاعی اطول ارتفاعک پس ظلی اقصر ظل اولور و نقطه
 اعتدال لک ظلری متوسطه در ارتفاعی متوسطه و بوی
 کلام ذات ظل واحد اولان کسک شمالیه ده در مسکن ذی ظلین
 و بلاد جنوبیه بوی کسک ایله معلوم اولور و دخی معلوم اولد که
 مرکز شمسک یعنی مدار نندک بر خط جنوب رأس مقیاسه مرور
 اینسه و بوی خطی طوعه و سنه اخراج اینسک اول مدارک نظیر منتهی
 اولور زوئله رأس مقیاسه مرکز عالم بریندرا اگر خط مذکور دورین
 تمام اینسه اندک کسکندک ایکی شکل مخروطی حاصل اولور که با شمسک
 مقیاسک بانشی و قاعده لری مدار مذکور سه لری محور عالم اول
 مخروط که شمس طرفنده اولوب بسطنده شعاع اولد کاه مخروطی
 شمیه اولور بومقدّمات معلوم اولد ایسه خط نصف النهارک
 بیاننده شروع و کیفیت رسمین بیان ایدله لم والله مستهل صفح الامور
 و الیه علم بذات الصدق

معلوم او که خط نصف النهار که استخراجی طریقی چو قدر نته که
 ربع مقطوع حقیقه معموله رساله مزده تحدید جهات با بنده یکی طریقی
 بیان اولندی لکن مشهور و معقول علی طریقی دانه هندی در بودانه
 نکه فاندی چو قدر نته که محله معلوم اولور هندی تسمیه
 اولدی و غنک و جهنده اختلافی اندیلر بعضیلر دیکلر کی بودا
 ایله اولان معلوم اولور ظلده سواد اولدی و غنک هندی تسمیه
 و بعضیلر دیکلر کی بودانه بی اول وضع و اختراع ایله حکما هند
 اولدی بیچون تسمیه اولندی اولان جزیره استخراج افق موازی مورد
 سطحی محتاج طریقی تحصیل بود که بر سطح مسطره نکه اوزنه
 بر موصوفه قیوب اوزنه سین حرکت اندر مدد مسطره بی چو
 و نظریه لکه مسطره نکه سطحی ایله ارض نکه سطحی مابینده اصلا
 شعاع کور و نمیه بعد کونیا دید کلری الت ایله که شکلی بود روز
 ایله هر طرفی بود که کونیا نکه قاعده سن اول موضع اوزرینه وضع
 ایدوب دوندر لردورین تمام اینجه اگر شاقول بالغلا دقلری
 ایچکزالت مذکوره نکه عمود نکه بر طرفه میل انزسه معلوم اولور
 اول سطح مستوی اولمشدر و الالجاغین و یوکسکیں اصلاح ایندی
 نیه وزنه ایله لرتا شاقول کونیا نکه بتون دورنده عمود دن
 بر طرفه میل انیمیه بو وقت معلوم اولور که سطح مستوی اولمشدر
 دیرا محله مقرر در که انقال بالطبع مرکز طالب اولوب دانا افق اوزرینه

عمود بر خط اوزرینه واقع اولور بوشلند عمودی افق اوزرینه
 اول زمان عمود اولور که شاقول با علیان ایستعمود مذکور اوزرینه
 منطبق اوله تسویه سطحها سلمه طریقی بود و بعضیلر دیکلر کی
 سطح مذکور که مستوی اولدی غنک استعمال بو طریقی اولدی که اگر اول
 سطح اوزرینه صوتی کسکه هر طرفه جریانه ایله یا خود زینتی یا
 بندقه قوسک بر پرده قرار اینه روی زمینی تسویه ده چندان
 بو طریقی مفید دکلر مکرار صن اوزرینه بر هر مر یا تحت قیوب
 دورد و غین بلکه ایچون استعمال اولدی امدی سطح مستوی اولدی
 صکره بردانه رسو ایله لکن سطحی بر بر مقمقاری ایچرو
 واقع اوله که تا مدخل و مخرج ظل بر خوش معلوم اوله بعد بر جسم
 ثقیل دن بر جسم مخروطی پیدا ایله لر یا خود اغا حید یا بوب قاعده
 دلوب ایچنه قورشون اقیده لر تا اغر غلبه بر خوش ثابت اولوب از
 زحمت ایله مقصود حاصل اوله زیر اجسم مخروطی نکه سهمی مرکز
 دانه اوزرینه عمود اولدی و مخروطی نکه استقامت اوزرینه منصوب
 اولدی و معلوم اولور و استقامت اوزرینه نصب طریقی بود که
 مخروطی نکه قاعده مقدار چند کاری فتح ایدوب رسو اولدی
 دانه نکه مرکزی اوزرینه بر کوچک دانه رسو ایله سین و مخروطی
 بود اوزرینه وضع ایدو سین مخروطی استقامت اوزرینه منصوب
 اولوب سهمی افق اوزرینه عمود اولور و بعضیلر استقامت فیا سی

تفسیر
 این
 جمله

دورت نصف قطر اجزاء
محیط دائره ربع

استقام ایچون دیدیلر که هرگز دائره دن دورت ربع ایده لر پس
دورت مثلث حاصل اولور بر منطقی داس مقیاس دن فرض
اولنا نه خط مستقیم که نصف قطر له محیط الدائره کی نقطه انتهی
اولر که بو خط قطر ظل در و بر منطقی سهم مخروطی که مثلثا اربعه یابیند
فضل مشترکدر و بری نصف قطر در سهم ایله نصف قطر محیط الدائره
ذایبه مثلثات اربعه تک جمله سنده قائمه اولق لایه در اگر سهم
اوزره منصوب اولسد بوزا ویدر مختلف اولق لایه کلور زوایا
سهم مستقیم واقف اوزرینه عمود اولسد مدخل و مخرج ظل مختلف
اولوب مقصود حاصل اولماز مگر سهم که اوجاچی خط نصف النهار
اوزرینه اولر بوضو رتبه مختلف اولماز خط نصف النهار ایسه حال
متین دکلدر مختلف اولدغنی و جبهی ظاهر در آمدی زوایای
مذکوره قائمه اولدوغین بلکه مراد ایتسک پای برکاری قطر ظل ایله
محیط تقاطع ایتدو کی نقطه اوزره وضع ایدوب و برکاری فتح ایله
ناظره احریر اس مقیاس اوزرینه واقف اولر برکارک فتحین بین
ایتدو مثلثا باقیه تک قطر ظل بر برابر اولجه سین باکر جمله فتح
برکاره موافق اولور سه زوایای مذکوره قائمه اولدوغنی مقیاس اولور
سهم مقیاس افتوا اوزرینه عمود اولمشدر و عادت بویله جاری اولدو
قامت مقیاس ربع قطر مقداری اولر لکن اولی اولدو که قائمه مقیاس
اول مقدار اولر که ظل شمسه غایت ارتفاعی وقتنه قریب نصف قطر

از اوله

از اوله سابقا معلوم اولدی که شمسه ارتفاعی فرق بشردر جداولدغه
هر شخصک ظلی قائمه مساوی اولور پس اگر قامت مقیاس نصف
قطر مقداری اولسد جائزدر که ظل دائره ایچو به کیرمیه ربع
قطر دره ناقص اولسد جائزدر که ظل دائره نکا ایچینده خفیه ربع
قطر اولدغه جائزدر که دائره دن ایچو و کرمیه بیانی بودر که ظل
جدولین استقرایله معلوم اولمشدر که اگر شمسه ارتفاعی
الدرجه دقیقه اولسد مقیاسک ظل مستویسی ایکی مثلجه
اولور و کتب عملده محققدر که اگر میل درجه شمس تمام عرض بلد ایتدو
زیاده قلنسه اگر میل شمالی ایسه و نقصا قلنسه اگر میل جنوبی
ایسه غایت ارتفاع شمس حاصل اولور و اگر درجه شمسه میلی
اولماز ایسه غایت ارتفاعی تمام عرض بلد مقداری اولور پس شمس
ارتفاعده بروج شمالیده اولدغه اکثر بلاد شمالیده ظل اشخاص
یکه مثلجه اولق احتمالی بودر لکن بروج جنوبیده اولدغه شمسه
غایت ارتفاعی وقتنه گاه اولور که ظل اشخاص ایکی مثلجه اولور
مثلا عرض بلد **الدرجه** دقیقه اولسد تمام عرض بلد **درجه** فتح
دقیقه اولور اولر جد یک میلی کی در تمام عرض بلد دن اخراج
ایتسک اولر جدیدک غایت ارتفاعی **الدرجه** دقیقه اولور
پس بوعرضه شمس اولر جدیده اولدغه مقدار ربع قطر دائره
اولان مقیاسک ظلی دائره دن ایچو و کیرمیه ربع جمع افاقه مقیاس

الدرجه

م

الدرجه

مط غ

الدرجه

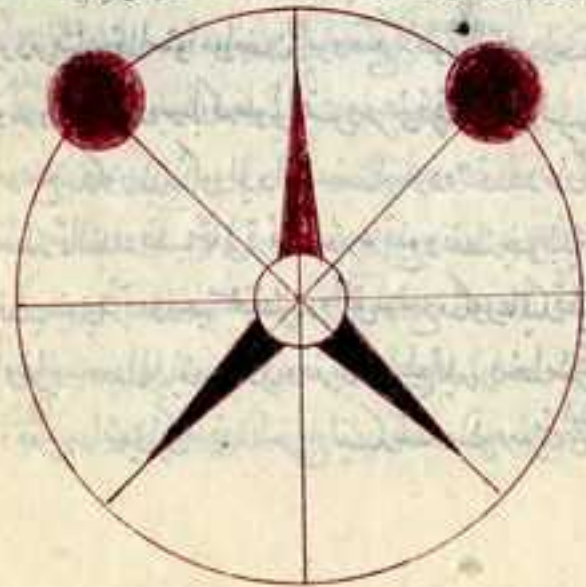
قامت مقیاس ربع قطر دائرة هندی مقدار کربلا دیکه درست
 اولم بر مینمایه کتب هیئت تنبع ایند ارباب فطرت شاهد در دخی
 معلوم اولد که بوباید بر آن امور یک رعایت شد که لا بد بر اولم و طبع
 و آسی نه دقت و نه غلیظ اولد زیرا اینچرا اولور سه ظل داس محروم بر نحو
 محسوس اولم بر سن متوسط کرک و بود انزه الیه عمل مناسب اول وقت
 اولد که شمس اول سرطانه اولد زیرا بود انزه الیه عمل امکان میدد که
 شمس نصف النهار و وصولند مقدم و وصولند صکره مقدمه
 موازی مدار واحدده اولد لکن شمس که خارج مرکز کربلا اولان حرکت
 ذاتیه سی اولد و غنڈ احتمال د که قبل نصف النهار بر مدارده و بعد مدار
 اخذده اولوب مدخل و مخرج ظل برابر اولم امدی بروقت محتاجد که
 بتفاوت فاحش اولمیه و شمس حرکت ذاتیه بطریق اوله جو بویامده
 اوج شمس بر طمانند و در دخی درجه سده در حرکت میل اوجه
 تعیین اولد که بطریق اولوب تفاوت مذکور محسوس اولم لکن هر یکی
 درجه که میلری مساوی اولد شمس درجه نکر برنده اکن مدخل و مخرج
 اکن مخرج تعیین اولدند مثلا جواز اکن کبری طقوز دخی درجه سبیل
 سرطانه اکن دخی درجه کی تحقیق فریب کورینور و شمس انقلاب صیفیه
 اولدند هواساتی اولوب شعاع قوی اولور و دخی از مدکره دخول
 و خروج ظل و قند شمس فتنه اکن اوج نزه مقدار مرتفع کرک
 زیرا افق او زرنده اولدند اولدند ظل پربت اولو مدخل و مخرج بر نحو معلوم

و دخی نصف النهار قریب اولمیه زیرا بود وقتد ظلك تقلص و انتفاحي
 بطریق اولور امدی بوشروطه رعایت اولنوب دائرة و مقیاس وضع
 اولدند قدر صکره نصف النهار شمس کلز در مقدم طرف ظلك
 جانب مغربین محیط دائرة به وصولند متر صد اولوب هه اول
 وقت که ظل و اصل اول عرض ظلی نصف ایدوب او زرنه نشانیلیه
 و نصف النهار در صکره ظلك جانب مشرقند خوجه متر صد
 اولوب حین دخول ایتدی کی کبی نشان ایلیم بعدد ایکی نشانیلیه
 واقع اولان ایکی قوس کبرین نصف ایدوب منتصفند مرکز
 و مرکز در قوس اخره بر خط مستقیم اخراج ایلیم و اسهل طریق بود
 نشان لک مابین خط مستقیم ایلد ایصال ایلیم بعدد بای پرکاری
 مدخله وضع ایدوب پرکاری فتح ایلیم بای پرکاری مدخله وضع ایدوب
 پرکاری فتح ایلیم بای پرکاری هر فخری مخرج او زرنه واقع اولد بود
 فتحه برد انزه رسم ایدوب ینه بو فتحه بای پرکاری مخرج قیوب
 طرف اخری مدخله واقع اولدند برد انزه دخی رسم ایدوب
 لک دائره نک بقا طعلری نقطه لورینک مابین لری خط مستقیم ایلد
 ایصال اولن خط نصف النهار حاصل اولور که دائرة افق ایلد
 دائرة نصف النهار مابینند مشترکد چون دائرة مذکوره افقه
 موازی اولدنیچون افق منزله سنده در خط مذکور دخی ایکی طرف
 اخراج اولدند نقطه جنوب و شمال منتهی اولور خط مذکوره

خط نصف النهار و محیط المربع تقاطع این دو نقطه مرکز جنوب
طرفند و واقع اولانند نقطه جنوب شمال طرفند و واقع اولانند
نقطه شمال سمتی اولندی و خط مذکور دایره نصف النهار را
ساخته و واقع در این بود که یکی طرفند و واقع اولانند ظلال که مساوی
زیرا هر بری بردایره یک نصف قطر به مساوی و در مساوی اولانند
ارتفاعی دخی متساوی و دیگر کند که تمام ارتفاعی که جیبی متساوی
و جیبین مذکورین یکی خطند عبارتند که استقامت ظلال و وزه
مرکز مقیاسدن چنانکه زیر ظلینک هر بری دایره افقی ایله دایره
ارتفاعی یک مابینند مشترک خطین مذکورین دخی بویله در
و بواکی خطک نهایتی تمام ارتفاعی که سقط حجر به معنی
جیبی و اصل اولور و نهایتی یک مابینند و اصل اولان خط
مستقیم مدار شمسی بر وزینه که مدار مذکور یک متساوی ارتفاع
و مختلف جهت اولان یکی نقطه لری یک مابینند محصور اولان متساوی موازی
در وجود بواکی نقطه در هر بریک نصف النهار دایره بکدام
نصف النهار مداردن نقطتین مذکورین مابینند محصور اولان
فوسی تصیفاً ایدرین سطح نصف النهار دخی مذکور نقطه لری مابینند
محصور اولان و تری و اکا موازی اولوب تمام ارتفاعی که جیبی یک
نهایتی مابینند و اصل اولان خطی و زاس ظلال مابینند و اصل
اولان خطی تصیفاً ایدرین خطین مذکورین و نهایتی و اصل

خطند بر مثلک و ظلال و زاس ظلال مابینند و اصل اولان خطند
بر مثلک دخی حاصل اولور که یکی مثلک تا عدلری موازی و زاویه
و اسلری متساوی اولوب هر بری متساوی الساقیند ایدی
نصف النهار زاس ظلال مابینند محصور اولان خطی تصیفاً ایدر
بر خط که بو خطک متصفند و مرکز مقیاسه مرور ایلیله شبه نصف
النهار ک سطحند و واقع اولور و هو المطلوب و خط نصف النهار سوم
اولدند و خط نصف النهار اوزینه عمود مرکز دایره به مرور ایدر
بر خط دخی در سایدی که اکا خط مشرق و مغرب و خط اعتدالین
دخی در لری و خط استوا دخی در لری بر مداراتی تصیفاً ایدر
استوانک افقی مرکز سن در و بو خط خط استوا افتند سطحی ایله
سطح دایره افق مابینند فصل مشترک در دو تو هم ایدر لری بودیم
خط در زیر طول مساوی اولان بلادک دایره نصف النهار لری
بر در مثل خط استوا مواضعند بر وضع که طولی الشمس درجه
و بلاد شمالی در بر بلد که طولی الشمس و عرضی فرق درجه اولور
موضع مذکور بلد مذکور ایله دایره نصف النهار دایره متحد در بلد مذکور
نقطه شمالی ک قطب شمالی فرق درجه مرتفع و نقطه جنوبی ک
قطب جنوبی فرق درجه مستخفض در واقع موضع مذکور عالمک قطب
او غروب معدله نقطه مشرق و مغرب تقاطع ایدر لری و خط مشرق
و مغرب دایره یکی طرفند اخراج اینست نقطه مشرق و مغرب ایدر

افق موضع مذکورى نصف ایدر قطب شمالی طرفند اولانی ظاهر
 و قطب جنوبی طرفند اولانی خفی پس سطح افقی مابینند واقع اولون
 قوسین مذکورینک سطحی مابینند فصل مشترک اولور کذلک
 افق بلدک سطحی جنوبی و شمالی بی تقسیم و نصف ایدر سطحی
 مابینند فصل مشترک اولور و موضع مذکور و بلد مذکورک اول
 سمتی افقینک تقاطع ایندیکی نقطه ده تقاطع ایدر اولون
 مرکز عالمه و غرابین دائرة مرسوم اولان خط مشرق و مغرب
 واقع اولون و درخی معلوم اوله که اگر مدخل و مخرج ظل ایدر محیط دایره
 یکی مساوی قسمه منقسم اولور ایسه مدخل و مخرج مابین خط
 ایدر ایصال اینسک بو خط مشرق و مغرب اولور و خط اوزرینه
 عمود و خط درخی مساوی نسه خط نصف النهار اولوب بویکی ایدر
 دائرة مذکوره دورت مساوی قسمه منقسم اولور



بعد مغربی طرفسا متساوی قسمه تقسیم ایدر لرنکه محیط دایره
 اوزرینه واقع اولان خطوط ظلک مقدار سمت معلوم اولور زیرا
 مشرق ایدر خط ظل مابینند واقع اولان اقسام سمت اولور و درخی
 معلوم اولور سالی تر تیبیک مقصود اصیل معرفت قبله وقت
 صلوات امدی اولان سمت قبله بی بیان ایدر لرنکه سالی بلدک
 سمتی درخی بویکی قیاس معلوم اولور سمت قبله اول نقطه عبارتند که
 سمت راس بلد مغرب و در سمت راس مکه به مرور ایدر دائرة مشرق
 اقول نقطه ایدر حاصل اولور و بر خط مخرج افق و نقطه مغرب و در
 مذکور مابینند و اصل اولر خط سمت قبله شمیه و لنور بو خط
 اساس مخرج ایدر اوزرینه وضع اولان قوسک سهمی اولور پس مصالحی خط
 مذکور یکی یا غنیک مابینند الب اوزرینه سجده ایسه بردارند
 محیط سجده امتش اولور که بسط عرض اوزرینه مرسوم اولوب
 موضع سجده به و مابین القدمینه و وسط کعبه به مرور امتش اولور
 یا خود بر خط استیصال امتش اولور که وسط کعبه مکره در خروج
 ایدر نقطه سمت راس مکه مشرقی امتش اولور و کعبه کند و ایستقامت
 امتش اولور بو معنایه که مصیبه نکر نظر بند خارج اولان خط
 کعبه به واقع اولور نیکیم بعضیلر بویله توجیه ایندی لرنکه مکه نکر افق
 مصیبه نکر اقتد عرض بلد مقداری اشاعه واقع اولسند امد مصیبه
 نظر بند خروج ایدر خط مذکور خط سابقه مساوی اولور و غرض

مسامت اولن

وبلدك سمت قبله سى دائرة افتدك بر قوسه كره دائرة سمتيه مذكوره
 افق بلد ايله تقاطعى نقطه سى ايله تقاطع ابعده كه نقطه مشرق و مغرب
 و جنوب و شمال در ما بينند محصور اوله و بوقوس قوس اعراض سمتيه
 اولور كه مصلحى مذكور تقاطع ابعداك بر دله بر قوس مقدار سى منحرف
 اولوق واجبه كه تا قبله بر متوجه اولوق اوله امدى بر موضع كرايه
 دائرة سمتيه مذكوره متعين اولميه انده قوس اعراض قوس اولونجوب
 سمت قبله متعين اولماز مثلا بر موضع مكه مكرمه ايله طول عرض
 مساوى اولوب تقاطع اولسه بو موضعك سمت راسته و دائره
 مشابه مرور ايدوب دائرة سمت متعين اولور مسئله مذكوره بو
 فنك مستغرا يا تندند حتى علماء فخر ديدلر كه قبله سى سهل اولان موضع
 مكه مكرمه ميسه تقاطع اولان موضعدر و اشكل اولان موضع عرض
 تسعينه خضوف و كسوف رصد اولمغله سمت قبله معلوم اولوق
 ممكنه بيانى بودر كه مكه مكرمه افتدك بر خضوف و قوس بين
 ايدلر مثلا مكه مكرمه نصف نهاريه وصولدك اون عتاق مقدم فرمخفف
 اولوق اولسا عرض تسعينه شمس دن ارتفاع الوب اون ساعت
 مرور ايدنجه مكث ايدلر و بو وقت معلوم اولور كه شمس مكث
 نصف نهارينده تجا و زانيمت دن زانيمت قمر ايله مقابلند در و بو وقت
 بر مقياس نصاب ايدوب مقياسك ظلى سمت قبله سى مست اولور
 زير امكان نصف نهارى عرض تسعينه دائرة ارتفاعه منطبق اولور

زيرا

زيرا ايكى سى مركز شمس و معادلك قطب لربيه مرور ايدوب تمام اعراض
 اول قوسلكه قوس اعراض ايله صفا اربعه تكبرى ما بينند محصور
 اوله و دخى معلوم اوله كه استخراج سمت قبله اولهم اولامكه مكرمه
 طول و عرضين بلكه در كه جزاخر خالدا دن طولى **ع** درجه
 دقيقه دره و عرضى **ك** درجه **م** دقيقه دره سمت قبله كى مطلوب
 اولان بلدك دخى طول عرضين معلوم قيل كره سكر احتمال دخالى
 دكلدر زيرا مساوى فى الطول با مخالف فى الطول مساوى فى
 اولدقه مكه مكرمه عرضى جوق اولوق وار بلده مفرضك عرضى جوق اولوق
 وار مخالف فى الطول اولدقه دخى مكه مكرمه طولى جوق اولوق وار بلده
 مفرضك طولى جوق اولوق وار و على كلا التقديرين عرضيه مساوى
 اولوق وار مكه مكرمه عرضى جوق اولوق وار بلده مفرضك عرضى جوق اولوق
 وار بس اكر نقطه طوليه مساوى اولور سه مكه مكرمه ايله بلدك دائرة
 نصف النهار سمت راسته سى مرور ايدوب اول بلدك قبله كى خط نصف
 النهار او زرينه واقع اولور بلدك عرضى جوق اولور سه نقطه جنوب
 مكه مكرمه عرضى جوق اولور سه نقطه شمال واقع اولور و اكر نقطه عرضيه
 مساوى اولور لر ايسه مكه مكرمه مفرض مدار واحد تحتند واقع اولور
 اكر طول بلدك ده از اولور سه بلدك مشرقا عند الدك حاب يسار
 بر نقطه و اكر طول بلد طول مكه دن جوق اولور سه بلدك مفرض عند
 جانب يمينه بر نقطه سمت قبله اولور بر نقطه لربى تعيينك طريقه قريبتا

نقاطك

ع

اولور

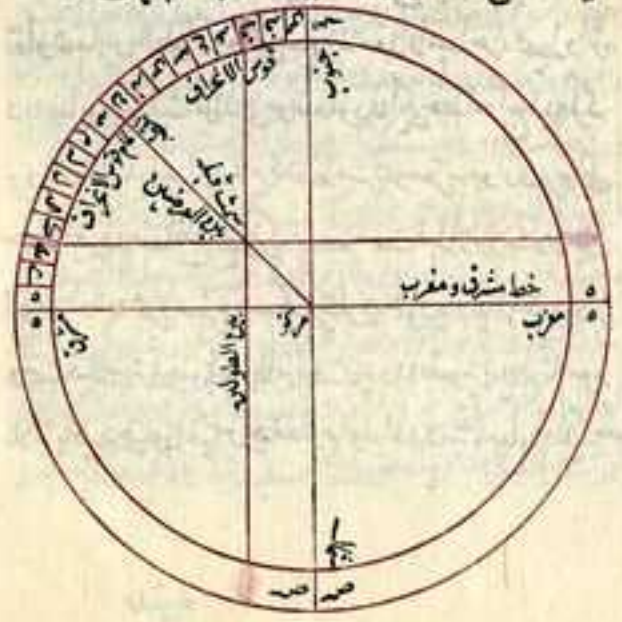
بعضی در خصوص حکم کوشیا را مؤلفا شدن بر قاج موضع در بولطین
 ایندی که بوضوح در سمت قبله خط مشرق و مغرب او زین واقع اولوب
 اگر طول مکه طول بلد در جنوب اولورسه نقطه مشرق و اگر طول مکه طول
 بلد در اولورسه نقطه مغرب سمت قبله اولورده بی و طول مکه
 اولدی که بوضوح مکه و بلد اثره اول سمونده متحد اولدیر صاحب
 بیاض ایندی و کی وزره بوظن باطل و خطا فاحش در زیر اطول لر محال
 اولدغندن ناشی مکه و بلد اول سمونلری مدار مذکور ایله بری برینه
 مغایر نقطه لیده تماس ایندی لر زیر مکه اول سمونلری ایله تقاطعی نفا
 نقطه لیده در اول سمونلر کی بری بریله تقاطعی نقطه مشرق و مغرب
 غیر نقطه در پس مکه و بلد خط مشرق و مغرب مکه و بلد اولدیر
 مکه اول سمونی بلد اول سمونی ایله متحد اولدیر اثره اول سمون او زین
 نقطه رأس و قدیمه غیر فرض اولدی نقطه لوک معدله بدی سمت
 رأس و قدیمه معدله بعدند از اولور پس اگر بلد اول سمونی مکه
 سمت رأسه مرور ایسه مکه عرضی بلد عرضند از اولور لازم کلور
 و هو خلا المفروض و دخی محالده که سمت رأس مکه معدله اول سمون بلد
 مابینده اولر پس بالضرورة لازم کلدی که سمت رأس مکه اول سمون بلد
 جانب شماله واقع اولدیر بوقیر ربع مطلق ایچو عقد ایندی کم رساله
 کوشیا رکولنه بنا ایتمز ایدم زیرا تحقیق مقامه کثره موافق مجال
 الحسب الامکان بیاض حق قلند مستفید ایندی تا زنده مکه رسالتن

مابینده

مابینده بویابده واقع اولان مخالف نظر ایدوب بوقیری تشنیع اتمیز
 دعای خیر ایله یاد ایدله لو و اگر مکه نکل طوی بلد کطولند از اولور بلد
 عرضی مکه عرضند جنوب اولورسه بولده نسبت مکه عرضی و جنوبی اولور
 و اگر بلد عرضی مکه عرضند از اولورسه بولده نسبت مکه عرضی
 اولور و اگر مکه نکل طوی بلد کطولند جنوب اولوب بلد عرضی مکه
 جنوب اولورسه بولده نسبت مکه شرقی و جنوبی اولور و اگر بلد عرضی
 مکه عرضند از اولورسه بولده نسبت مکه شرقی شمالی اولور و بیاض
 اولان سکر احتمالاً یکی اولدی غیر صورتی صورتی مغرب و شرق ایله
 احتیاج وارد علی المقصود دورت آخر کی صورت لیده زیر مکه و
 بلد اول سمونده محالده بر مدار تخنده اولور لر امدی اقسام
 نمایند یکی اولدی فسلر ک سمت قبله لری معلوم اولدی و طول عرضند
 مخالف اولان دورت صورت ایچون استخراج قبله لری ایله اولدی که
 تفاوت مابین الطولین و العرضین نه مقدار ایسه اجزاء محیطه دائره
 ده صایوب نهایت بولدی محی موضع لر دن ایکی خط اخراج ایدله که
 بری نصف النهار موازی و بری خط مشرق و مغرب موازی و بواکی
 خط بالضرورة تقاطع ایدر که بو خط سمت قبله اولور مثل اولون
 اقامت اولان محروسه بر وسکه زیحارج عمودیدر عکله مشهور در
 سمت قبله شرقی جنوبی در دائره هندیه دن تصویر ایدلم تا صور
 ثلاثه باقیه دخی بوکا قیاس ایله معلوم اوله امدی بقا معلوم اولدی که مکه



مکرمة نکه ساحل بحر در طولی ۳۰ درجه دقیقه در عرضی ۳۰ درجه دقیقه
 دقیقه در و بر و سکه ساحل در طولی ۳۰ درجه دقیقه دقیقه
 و مابین الطولین ۳۰ درجه دقیقه و مابین العرضین ۳۰ درجه
 دقیقه در آمدی محیط دایره در نقطه جنوب و شمال در ابتدا
 ایدوب مشرق جانبته تفاوت مابین الطولین مقدار ای جزا تعداد
 ایدوب نهایتینیک مابین خط مستقیم ایلا ایصال الملک بعد نقطه
 مشرق و مغرب ایلا ایدوب جنوب جانبته تفاوت مابین العرضین
 مقدار ای جزا صایوب نهایتینیک مابین خط مستقیم ایلا ایصال
 الملک بواکی خط البتہ بر نقطه ده تقاطع ایدوب مرکز دایره در نقطه
 تقاطعه و اندک محیط دایره به بر خط اخراج ایندک که بوخط سمت
 قبله واقع اولور و بوخط محیط ایلا تقاطعی نقطه سیله نقطه جنوب
 مایسنده واقع اولان قوس جانبته آخریندک انحراف در برین صورت



قوس

و دخی معلوم اوله که طول لور مایسنده و عرض لورده تخالف اولان صورتده
 استخراج قبله ایچون بر ایکی اسان طریق وارد رانی دخی بیانه ایدوب
 اولان منطقه البروج ایکی جزوه که نصف النهار مکه به کلده سمت ناس
 مکه به کلله لور ایلی تعیین قبله لور که بری جوز انک سکونخی درجه سید
 و بری سرطانک ۳۰ نخعی درجه سید زیر بواکی جزوه که میلوری مکه مکرمة
 عرضنه مسا ویدر بعد مکه و بلد که طول لوری مایسنده اولان تقاطعی صایوب
 ایدوب هر اولان درجه بی بر ساعت و باقی درجه نکه بر بندت
 دورت دقیقه اعتبار ایدوب هر نه حاصل اولور سه نصف النهار بلد
 بلدک ساعت و دقیقه سی اولور رانی حفظ ایدوب لر پس اگر بلدک طولی از
 ایسه نصف النهار دن مقدم مکه نکه طولی از ایسه نصف النهار دن
 شمسکار ارتفاعین رسد ایدوب لر طول بلد از اولور سه شمسکار
 کلکه عدد محفوظ مقدار ای فالد که مکه نکه طولی از اولور ایسه شمس
 نصف النهار دن عدد محفوظ مقدار ای یکد که سطح ارض اوزرینه
 بر مقیاس نصب ایدوب لور که وقت مذکورده ظل سمت قبله واقع اولور
 یا خود سرطانک بکرمی ایکی درجه طقوز نخعی دقیقه سین یا خود انک
 بدی درجه و بکرمی بر نخعی دقیقه سین عرض بلد ایچون موضع اولان
 اسطرلابک منطقه بر و چند تعیین ایدوب خط نصف النهار دایره
 وضع ایندک نکه مکرمة هر ی راس الجدی ای جزا حجره اوزره نشان ایدوب
 بعده عنکونی مابین الطولین درجه لری مقدار ای جزا حجره وضع

درجه دقیقه در عرضی

مردن بلدك طولی چوقایسه مغرب طرفه مکه نكطولی چوقایسه
مشرق طرفه اجزا صایوب حرکت ایندوره پس نظر ایده لکه مقدما
نصف النهار اوزرینه وضع اولنا جزو لک مقنطرات ارتفاعا فاجنی
مقنطره اوزرینه واقع اولش با شرقی یا غربی حقیقتا ایدطر و شمس
اول مقنطرات ارتفاع بالغ ولدوغین رسد ایله معلوم قیلوب سطح ارض
اوزره بر مقیاس نصب ایده لکه شمس ارتفاع مذکوره بالغ اولدوقده ظله
سمت قبلیه واقع اولور و الله تعالی علم وصلوات خسته کلا وقتان دخی بیاید
ایده لکه چون دائرة هندیه ده خط نصف النهار رسم اولمده سنه مسکب
اولان اول وقت ظهر در اولانی بیاید لکه معلوم اولدوقده اول وقت
ظهر ده ائمه عابینده اختلاف یوقدر زیر اول وقت ظهر جمله عندینده
زوالد نصکره در و کوبد قیقه یعنی ظل مقیاس خط نصف النهار د
میله شروع ایلدکده و اگر ظل معدوم اولدی ایسه حد و نه باشد اقدده
اول وقت ظهر اولور و ظل طرف مغرب متناقص اولدوقده نصف النهار
کلوب تزیاید با ستمردن اول اولن ظله فی زوال التسمیه و لنور و آخر وقت
ظهر ائمه حجاز عندینده ظل مقیاس بر کند و مثلینجه اولدوقده زوال یوق
ایسه و فی زوالدن غیر بر کند و مثلینجه اولدوقده زوال وار ایسه
یوقد آخر ظهر در کنگلک حسن روایتینده امام اعظم عندینده و امام
محمد و امام ابو یوسف و امام شافعی عندینده و امام احمد و امام حنبل
ظل مقیاس ایکی کند و مثلینجه اولدوقده زوال یوقایسه و فی زوالد غیر ایکی

کند

کند و مثلینجه اولدوقده آخر ظهر در کنگلک امام محمد روایتینده امام اعظم عندینده
و امام مالک قوی دخی بود در اول وقت عصر علی کلال الذهین آخر وقت ظهر در
کن اسد بر عمر و امام اعظم عندینده روایتی اوزره و امام شافعی دن بر روایتینده
مقیاسک ظلی فی زوالدن غیر بر مثل اولدوقده وقت ظهر خروج ابدوب وقت عصر
داخل اولمزا تا ایکی مثلینجه مثل اولدوقده عصر مابینده وقت مهمل اولمزا لازم
اولور بخر و ظهر مابینده اولدوغی کبی و امام مالک عندینده مقیاسک ظلی فی زوالدن
غیری بر مثلینجه اولدوقده وقت عصر داخل اولور بعد سوی فی الزوال ایکی مثلینجه اولدوقده
ظهر و عصر نه جمیعا و قیددر و امام مالک دن بر روایت دخی یوقدر کد ظل مقیاس
سوی فی الزوال بر مثلینجه اولدوقده وقت عصر داخل اولور لکن وقت ظهر خروج ائمه
تادورت رکعت نماز قلمق حکم اولور وقت هر و اید بخد و آخر وقت عصر وقت غروب
شمس بالا اتفاق لکن صحیح الزوده غروبده متعین اولان قرص شمس تحت الافاق غایب
اولمسی و خلال جبال و عمر ایده رؤس جبال دن اثر شعاع شمس قائمه سیدر ناکه
جانب مشرق دن ظلمت استقبال ایلیه و آخر وقت مغرب امام اعظم و امام احمد
شفق غایب اولدوغی و قیددر امام شافعی دن دخی قول قیدی بود لکن قول جدیدی
اولدکده شفق غایب اولدوقدر نصکره اقتراح بکبر بند مقدم اولان شرط متلا
و صور و ستر عوره و استقبال قبله و اذان و اقامت کبی دعایت و انوب بش رکعت نماز
قیلا یوقدر وقت هر و زوال نصکره آخر وقت مغربدر و شفق مراد امام شافعی
و امام ابی یوسف و امام محمد عندینده حمر بند نصکره حادث اولدوقده بیاض
دکله کنگلک امام مالک و حمر فی عندینده بویله در و امام احمد دن بر روایتینده دخی بویله در
و بر روایتینده صحرا ده اعتبار حمرته و عمر ایده بیاض در و امام اعظم عندینده حمر بند
صکره اقدده معتبره اولان بیاض شفقدر و اول وقت عشا اگر شفق بولنان
مواضعه ایسه شفق غایب اولدوغی و قیددر و اگر شفق بولنیا مواضعه ایسه
اول مواضعه بر هر موضعک شفق غایب اولدوغی وقت هر و اید کد نصکره در
ولغروب عشا فجر صادق ظهوری و قیددر و اول وقت فجر صادق ظهوری
و قیددر و شمس طلوع اید بخد ممتدا اولور و امام اعظم عندینده افضل اولان صلوات صحیح

اسفار وظهره ايام شيفه تاخير وياكم شاذة نجعل وعمره غيم
 اولدقه تاخير وغيما ولدقه نجعل وصلوة مغرب نجعل وعشاده غيم
 اولدقه نلت ليله تاخير غيما ولدقه نجعل ووزره اخر ليله تاخير
 اكر او يعود اخر ليله او يا مغرب يقيني وارايسه و امام شافعي عنده
 افضل اولان هر وقتك اوليده و امام مالك عنده مستجاب اولان
 ظهره تاخير در تاظر بر ذراع او نجر وعصري براز و صبح تاخير و شيعه
 ظهره وعصره و قتي بر در بشرط الكه ظهره مقدم اوله لكن ذوالانصركه
 ظهره ادا اولد حق قدر وقت مخصوصه و قبل الغروب عصره اوله حق
 قدر وقت عصره مخصوصه و بواكي وقت ما بينتده اوله مشتركه
 مغرب وعشانه و قتي بر در بشرط الكه مغرب مقدم اوله لكن غروب
 صكوه صلوة مغرب ادا اولد حق قدر وقت عشايه مخصوصه و بواكي
 عنده اخر وقت عشايه نصف الليله و در دخي سبعة عنده ظهره
 افضل اولان وقت هر شيك ظلي كند و متلجه ولدقه در وعصره يكون
 هر شيك ظلي اكي متلجه ولدقه در و صبح و مغرب ايجو افضل اولان
 اول وقت و عشايه يكون شفق غائب اولدقه در هذا الخبر اردنا
 ابراده في هذه الرسالة نقلت الرسالة من السواد الى البياض بعون الله
 الملك الغياض من النسخة التي كتب من نسخة المصنف الفقير الوديع زبير القدير
 احمد الشيرازي حواجا اسحاق افندي وكان وقتها مدرساً بمدرسة المرحوم
 غازي خداوندكار عليه الرحمة والغفران في واخر حجاز الاخرى سنة ١٢٨٥ هـ
 من تبره من العرف و شرفه صلواته عليه وسلم تسليماً لانه من الوديع و حبه و اجتهاد

نسخة من نسخة المصنف الفقير الوديع زبير القدير
 احمد الشيرازي حواجا اسحاق افندي
 سنة ١٢٨٥ هـ